

ФОРВАРДНІ КОНТРАКТИ

Про теорію та практичне застосування від експертів





Богдан Костецький

- Маю понад 20 років досвіду у міжнародних компаніях на керівних комерційних посадах.
- Спеціалізуюсь на побудові ефективних ланцюгів постачання, розробці торгових стратегій і ціновому прогнозуванні.



Юрій Гаврилюк

- Понад 15 років досвіду роботи в агрохолдингу і торгових компаніях на комерційних посадах.
- Маю глибоку експертизу у всьому ланцюгу — від елеватора до експорту.



Barva Invest — незалежна аналітична та брокерська агенція, заснована у 2016 році, з офісом у Києві.

Ми надаємо практичну аналітику, торгові стратегії та брокерські послуги для ринку зернових та олійних культур в Україні та світі.

Єдина команда для всіх потреб агробізнесу — 20+ фахівців з різнобічним досвідом.



Компанії, що довіряють нашій аналітиці



Топ українські агрокомпанії:

1

- 10/10 найбільших українських агрохолдингів;
- Загальний земельний банк клієнтів Barva Invest налічує більше 3.5 млн га

2

Локальні та міжнародні торгові компанії, переробники

3

Фінансові інституції, логістичні компанії та науково-освітні організації



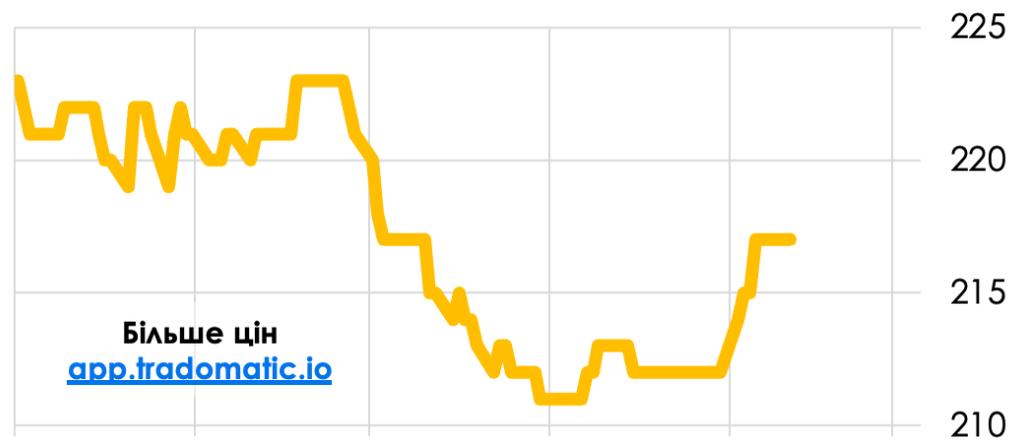
Пшениця



Наше очікування руху цін в Україні в перспективі кількох тижнів



Ціни 11.5%, DAP-глибоководні порти, \$/т



жовт. '25 лист. '25 груд. '25 січ. '26 лют. '26 бер. '26

Наше бачення ринку

Ринок дедалі жвавішає, але переважно зі сторони попиту. Кількість активних покупців за напрямком портів зростає. Але виробники наразі не надто активні. За потреби в збуті перевага, як і раніше, надається реалізації на внутрішні переробні заводи, які пропонують цікавіші рівні порівняно з портовими. Послаблення конкуренції зі сторони рф на зовнішньому ринку продовжує створювати позитивний фон

Пшениця



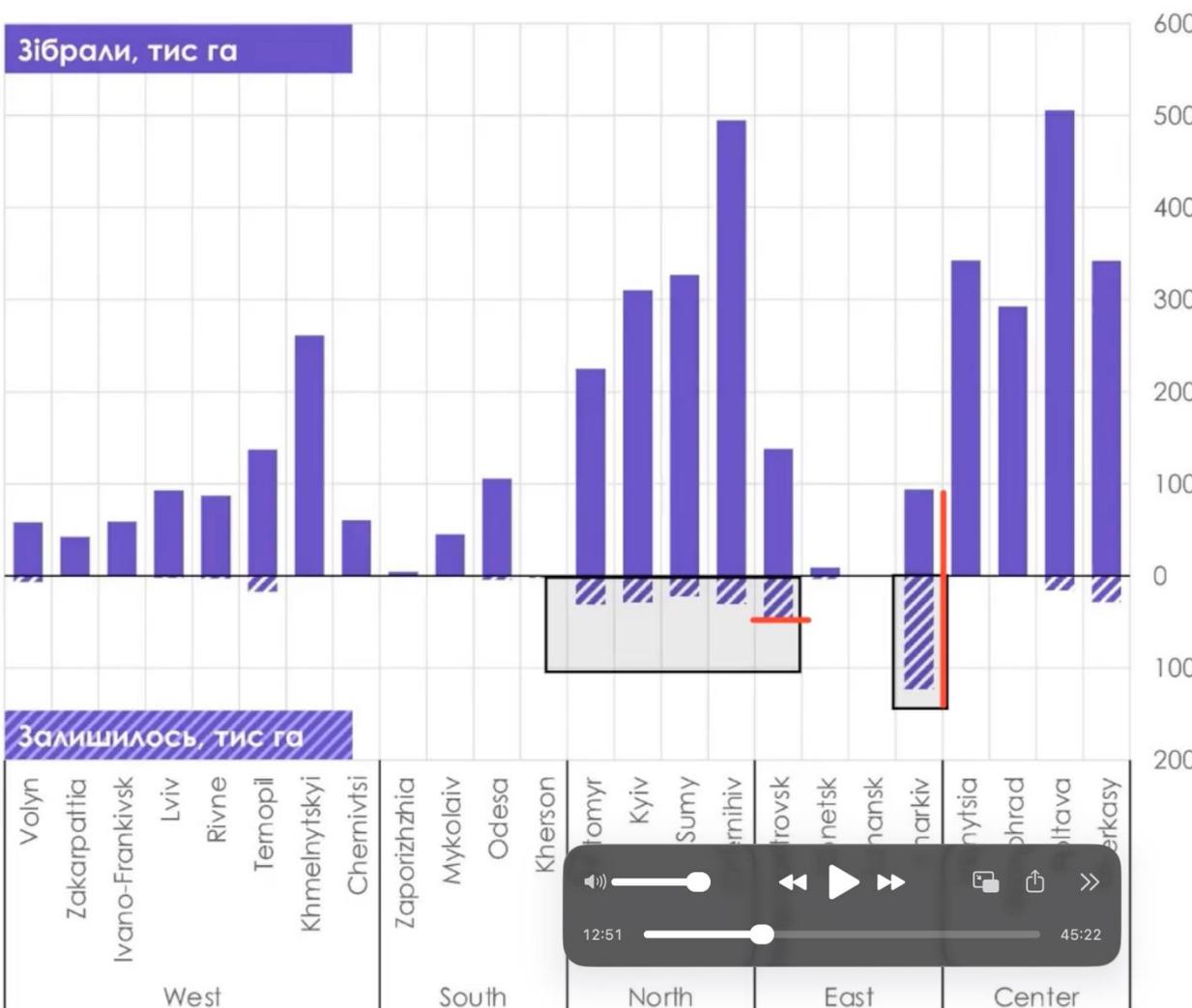
Базис	Ціна попиту	Валюта	Період
4 кл+ - DAP-Одеса	208 - 212	Долар	Лют-Бер
3 кл - DAP-Одеса	214 - 217	Долар	Лют-Бер
2 кл - DAP-Одеса	215 - 219	Долар	Лют-Бер
4 кл+ - DAP-Одеса	10150 - 10350+	Гривня	Лют-Бер
3 кл - DAP-Одеса	10450 - 10600+	Гривня	Лют-Бер
2 кл - DAP-Одеса	10500 - 10700+	Гривня	Лют-Бер
4 кл - FOB-Одеса	219	Долар	Бер
4 кл - CIF-Сх. Італія 6Kmt	251-253	Долар	Чер
11.5% - CIF-Туніс 5Kmt	260	Долар	Лют-Бер
12.5% - CIF-Єгипет hdy	251-253	Долар	Лют
12.5% - CIF-Судан 70Kmt	255	Долар	Лют

Ціна пропозиції:

4 кл - FOB-Одеса	224	Долар	15Бер-Кві
11.5% - FOB-Одеса hdy-ptx	230-231	Долар	Кві-Бер
12.5% - FOB-Одеса hdy-ptx	234	Долар	Бер
11.5% - CIF-Сх. Італія 6Kmt	267	Долар	Лют
11.5% - CIF-Єгипет 6Kmt	263	Долар	Лют-Кві
11.5% - CIF-Єгипет hdy	251-253	Долар	Бер
12.5% - CIF-Єгипет hdy	256-257	Долар	II пол.Бер
12.5% - CFR-Марокко 10Kmt	253	Долар	Лют-Бер



Зимові жнива в Україні



- Мінагро перестало публікувати статистику жнив наприкінці січня. За останньою доступною інформацією, в Україні залишалось 367 тис га незібраної кукурудзи із сумнівною якістю та врожайністю.
- Згідно численним відео, кукурудза дійсно в полях в достатній кількості, щоб не виникало питань до статистики по частині областей.
- З іншого боку, Дніпро, та Харків – по цих областях дуже сумнівно, що такі величезні площі досі не зібрані.
- Ми поки що не переглядали баланси, адже не розуміємо природу цих статистичних відхилень і чекаємо на Держстат. Втім, вважаємо що все ж більшість площ насправді є зібраною.



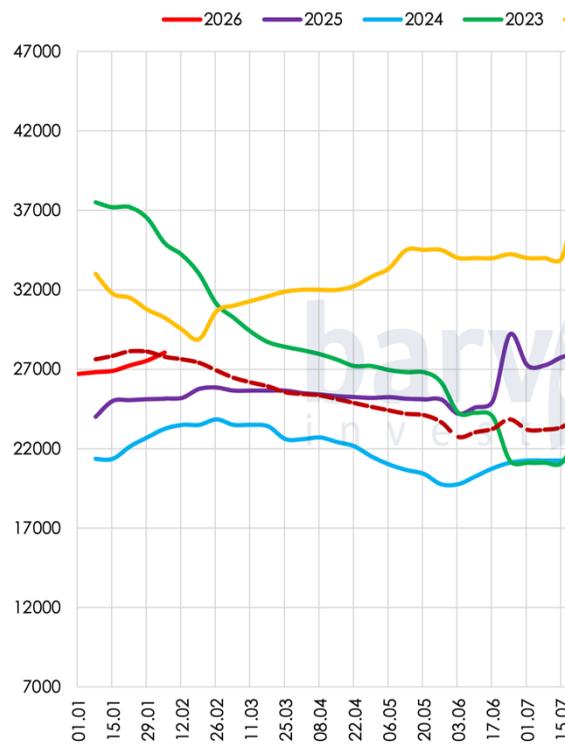


Карбамід: Україна



Ціни на карбамід в Україні, грн/т

Купівельна активність на ринку карбаміду



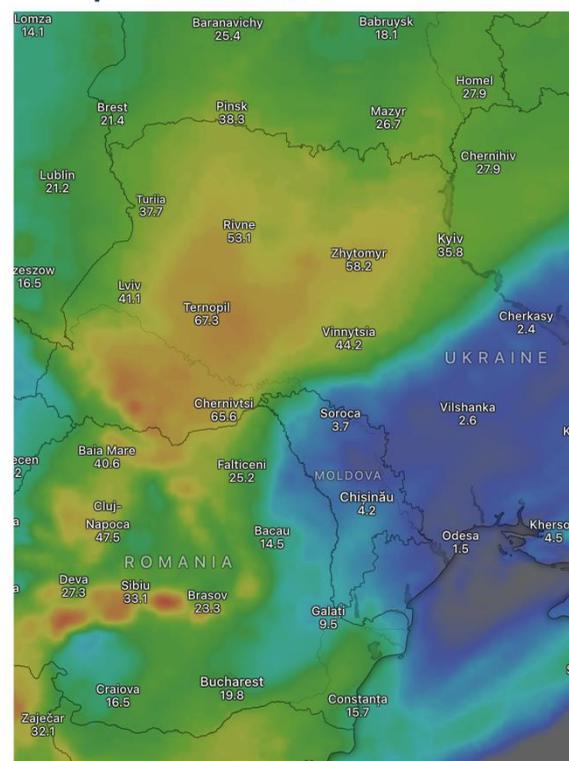
Погода в Україні

Культури у фокусі: озимі



Прогноз випадання нового снігу протягом 14 днів, см

Морози практично залишили територію України. Очікуємо ще кілька епізодів короткочасного похолодання з морозами близько до 10 градусів морозу.



Світові фактори

Короткостроково (Кілька тижнів)



Фактори тиску на ціни

Погодні ризики в Україні

На щастя, екстремальні прогнози погоди не здійснились повною мірою і частина посівів без достатнього снігового покриву не отримала згубно низькі температури 2-5 лютого. Для цін це, звісно, негативний фактор.

Великі запаси в Канаді

- Згідно StatCan, запаси пшениці в Канаді станом на 31 грудня 2025 склали 27.5 млн т проти 25.975 млн т в 2024 році.
- Ринок розумів, що великий врожай = великі запаси, але прогнози були в середньому на рівні 26.6 млн тонн.

Перезимівля в США

- Попри сильні морози в США, ключовий штат Канзас, схоже, все ж обійшли найгірші прояви екстремальної температури. Ми детальніше писали про це в погодних звітах.
- За даними USDA, зараз в Канзасі в хорошому та відмінному стані 61% посівів пшениці порівняно з 60% станом на 6 січня.

Експорт РФ

- Попри попередні новини щодо падіння торгової активності, Совекон прогнозує експорт в лютому на рівні 3.1 млн тонн порівняно з 2.9 млн тонн у січні та 1.9 млн тонн у лютому 2025.
- Втім, Совекон вже мав оптимістичні прогнози щодо січня і був змушений їх зрізати, тож поки що це лише очікування.



Фактори підтримки ціни

Відсутність суттєвих оновлень

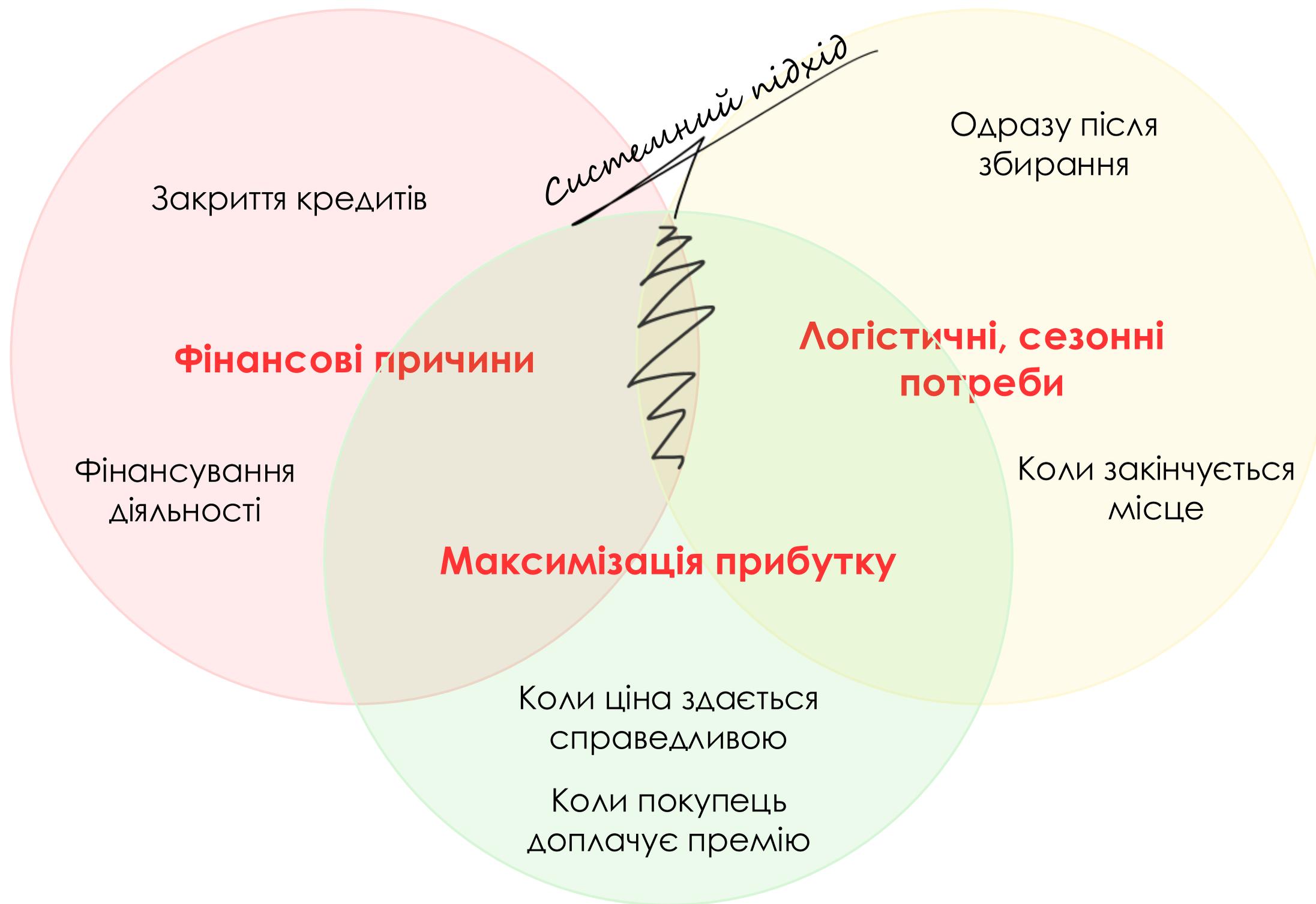
В той час як на світовому ринку постійно з'являються фактори тиску на ціни, за останній тиждень важко виділити суттєві оновлення, які могли б їх підтримати:

- Ми слідкуємо за посухою в Індії, яка мала б знизити потенціал врожаю; з іншого боку, індійський уряд своїми діями демонструє, що не переживає через можливі наслідки.
- Франція продовжує демонструвати слабкі темпи експорт за межі ЄС, але з іншого боку це вже триває не перший тиждень і їхній вплив на баланс пропозиції Середземного моря не надто помітний.
- Тендери що проходять, показують, що імпортери не готові купувати надто дорого – пропозиції вистачає.
- І головне – суттєві погодні ризики в Україні не спрацювали, що тепер відіграється зниженням на світовому ринку.
- Поки що цих факторів достатньо, щоб тримати ціни в бічному тренді, але з плином часу, все сильніше буде відчуватись тиск на ринку.

Зна́йомство з вами



Коли й чому ви продаєте врожай?





Форвардний контракт – це двостороння угода між продавцем та покупцем, за якою сторони зобов'язуються у визначену майбутню дату здійснити поставку та приймання товару із зафіксованими наперед умовами.

↑ виробником

трейдером,
переробником,
елеватором

Контракт обов'язково визначає:

- культуру, клас/якість культури;
- обсяг і допустимі відхилення;
- базис поставки (елеватор, порт, EXW/СРТ/FOВ тощо);
- період поставки;
- ціну або формулу її визначення;
- порядок розрахунків (часто з авансуванням);
- відповідальність сторін у разі невиконання.



Чим є форвард	Чим не є форвард
Це інструмент управління ризиками	Не гарантія заробити більше, ніж на споті
Це інструмент для залучення фінансування	Не спосіб продажу всього врожаю

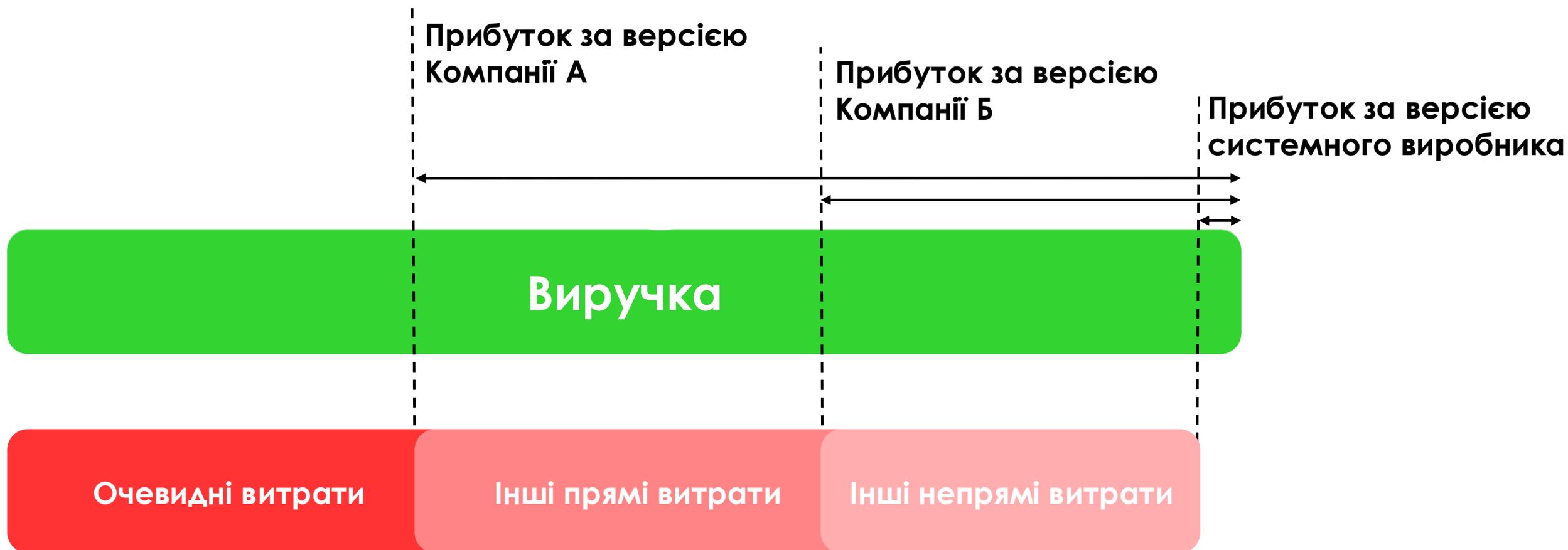


Парадокс – собівартість кожен рахує по-своєму





Парадокс – собівартість кожен рахує по-своєму





Прибуток

Чи вистачає його щоб:

Закрити
борги?

Заплатити
податки?

Засіяти наступний
сезон?

Розвивати
господарство?

Створити резерв?

Усвідомлення собівартості продукції –
це перший необхідний крок для прийняття рішення
про укладення форвардних контрактів.



Очікувані витрати, грн/га

ПММ	900,000
Добрива	1,400,000
ЗЗР	500,000
Насіння	300,000
Зарплати	400,000
Кредит (%)	600,000
Інше	300,000
Всього	4,400,000

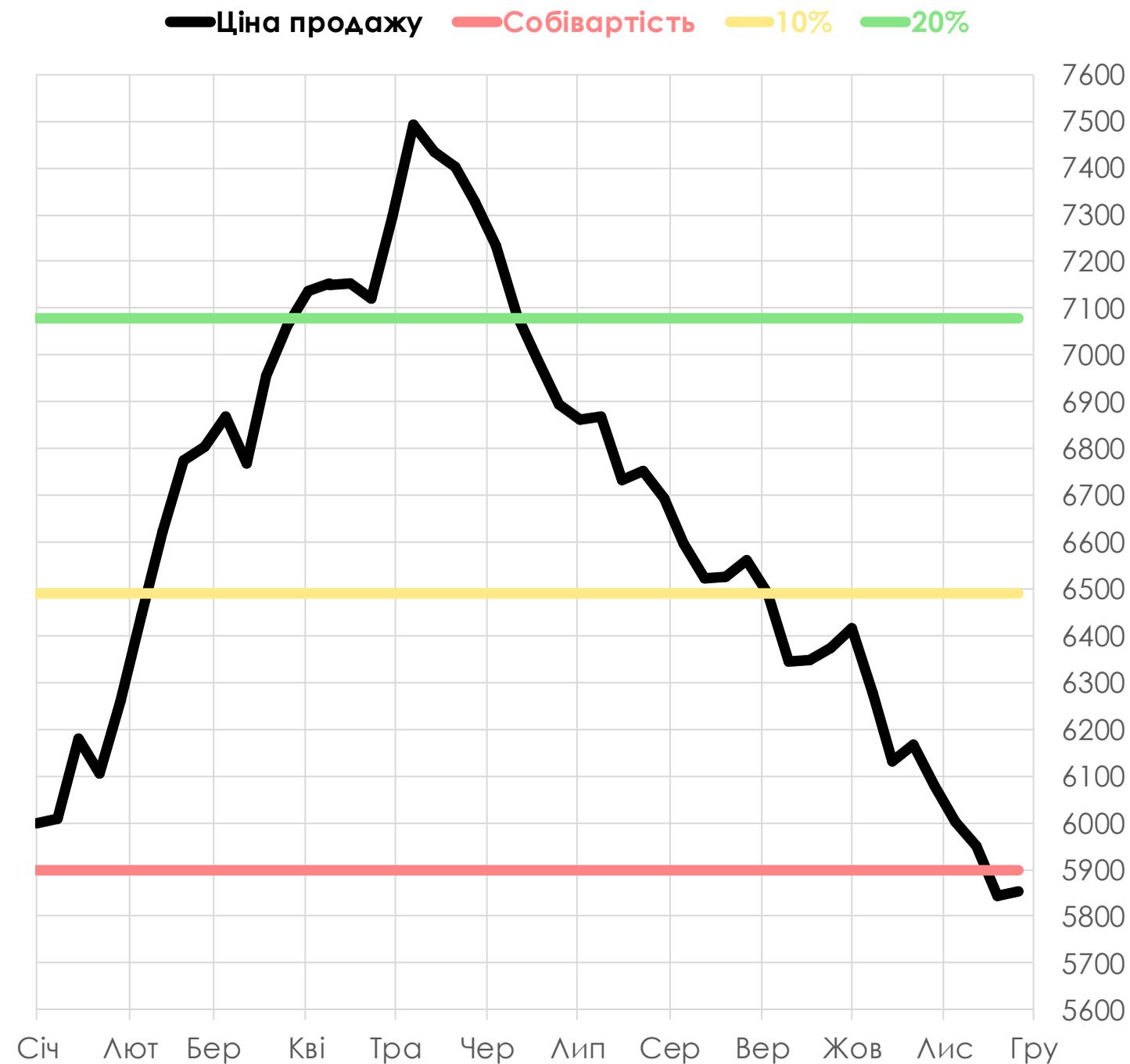
Визначення собівартості при 150 га

Врожайність, т/га	Врожай, тонн	Собівартість, грн
4.5	675	6,500
4.6	690	6,400
4.7	705	6,200
4.8	720	6,100
4.9	735	6,000
5.0	750	5,900
5.1	765	5,800
5.2	780	5,600
5.3	795	5,500
5.4	810	5,400
5.5	825	5,300



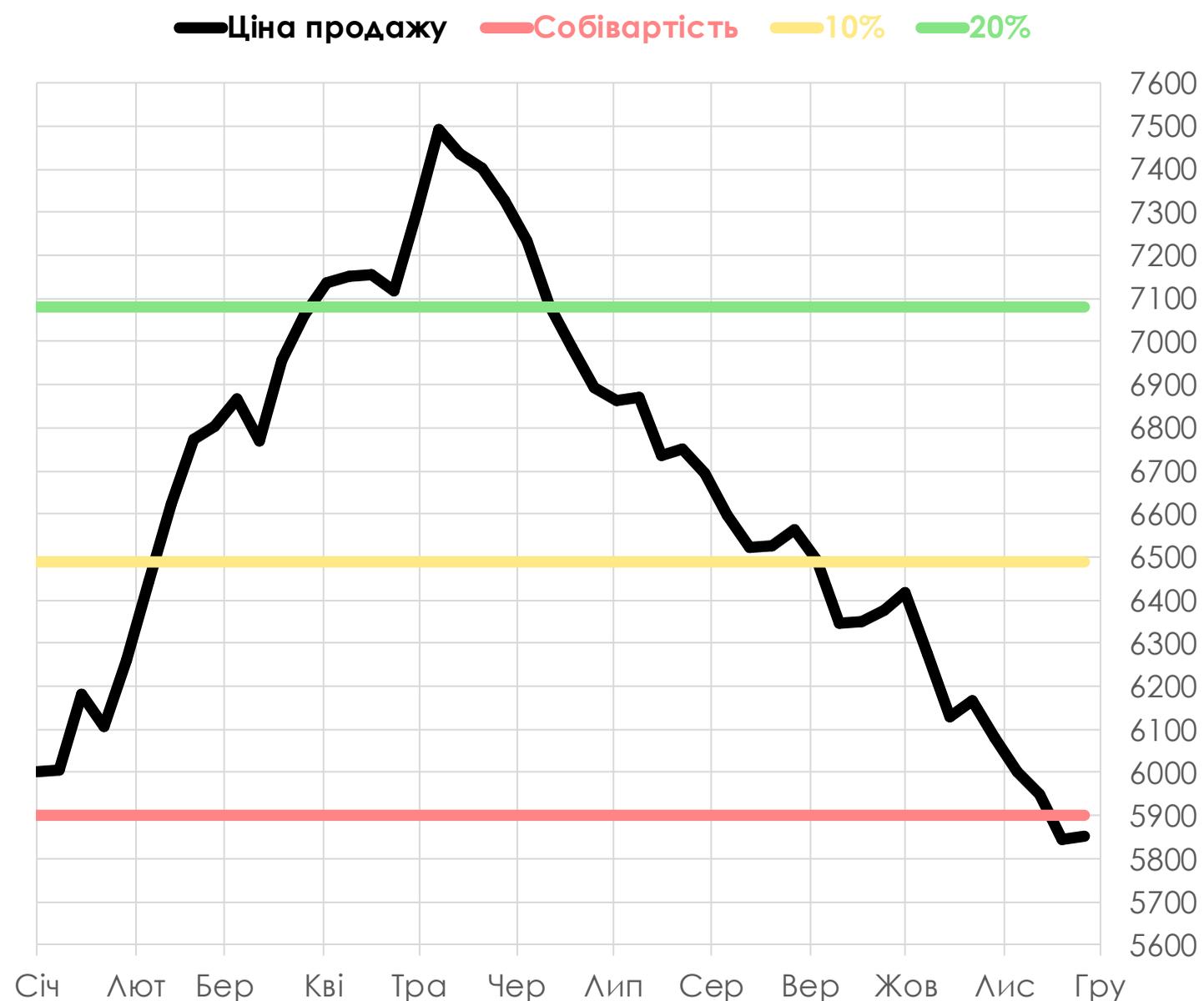
Визначення собівартості при 150 га

Врожайність, т/га	Врожай, тонн	Собівартість, грн
4.5	675	6,500
4.6	690	6,400
4.7	705	6,200
4.8	720	6,100
4.9	735	6,000
5.0	750	5,900
5.1	765	5,800
5.2	780	5,600
5.3	795	5,500
5.4	810	5,400
5.5	825	5,300

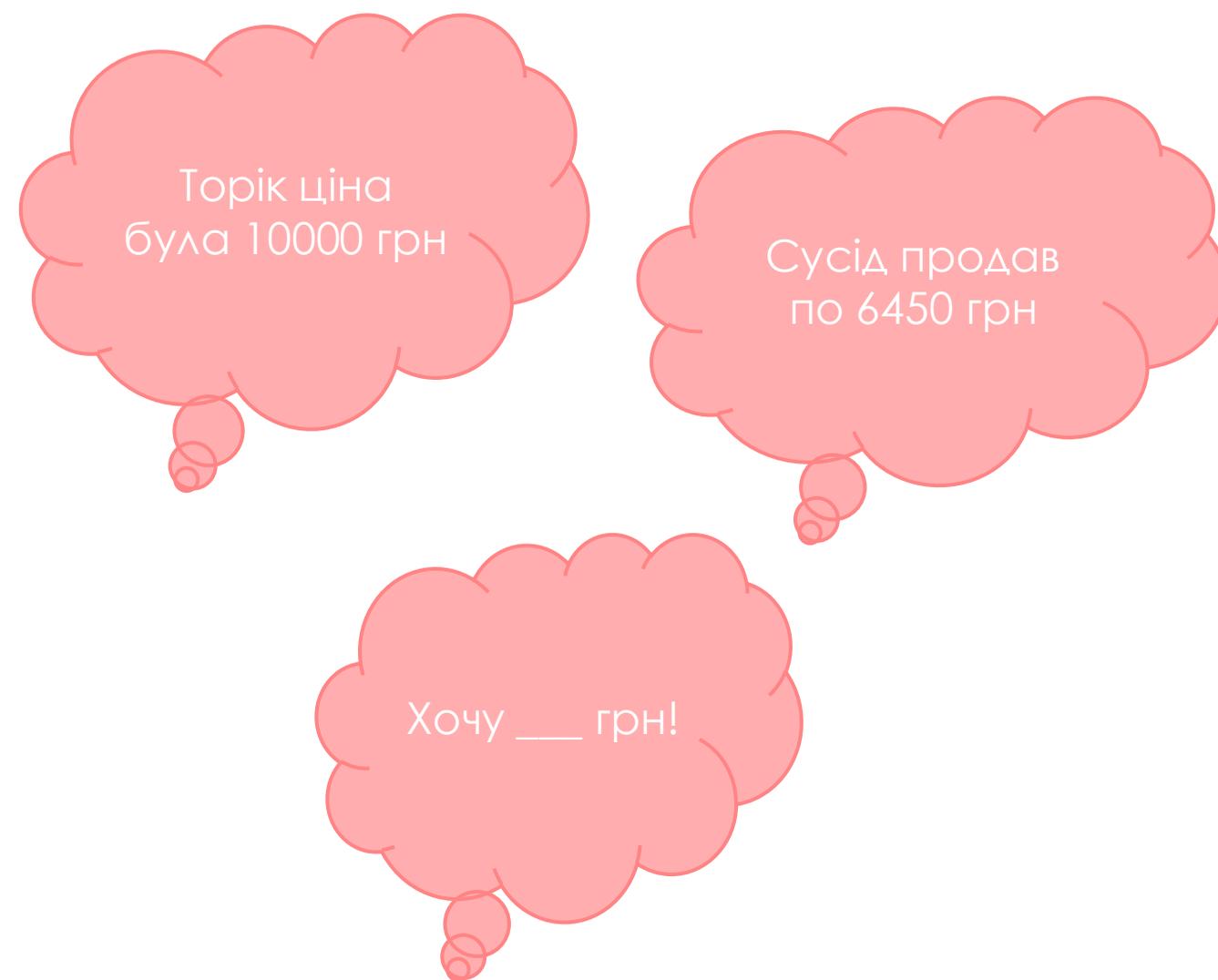


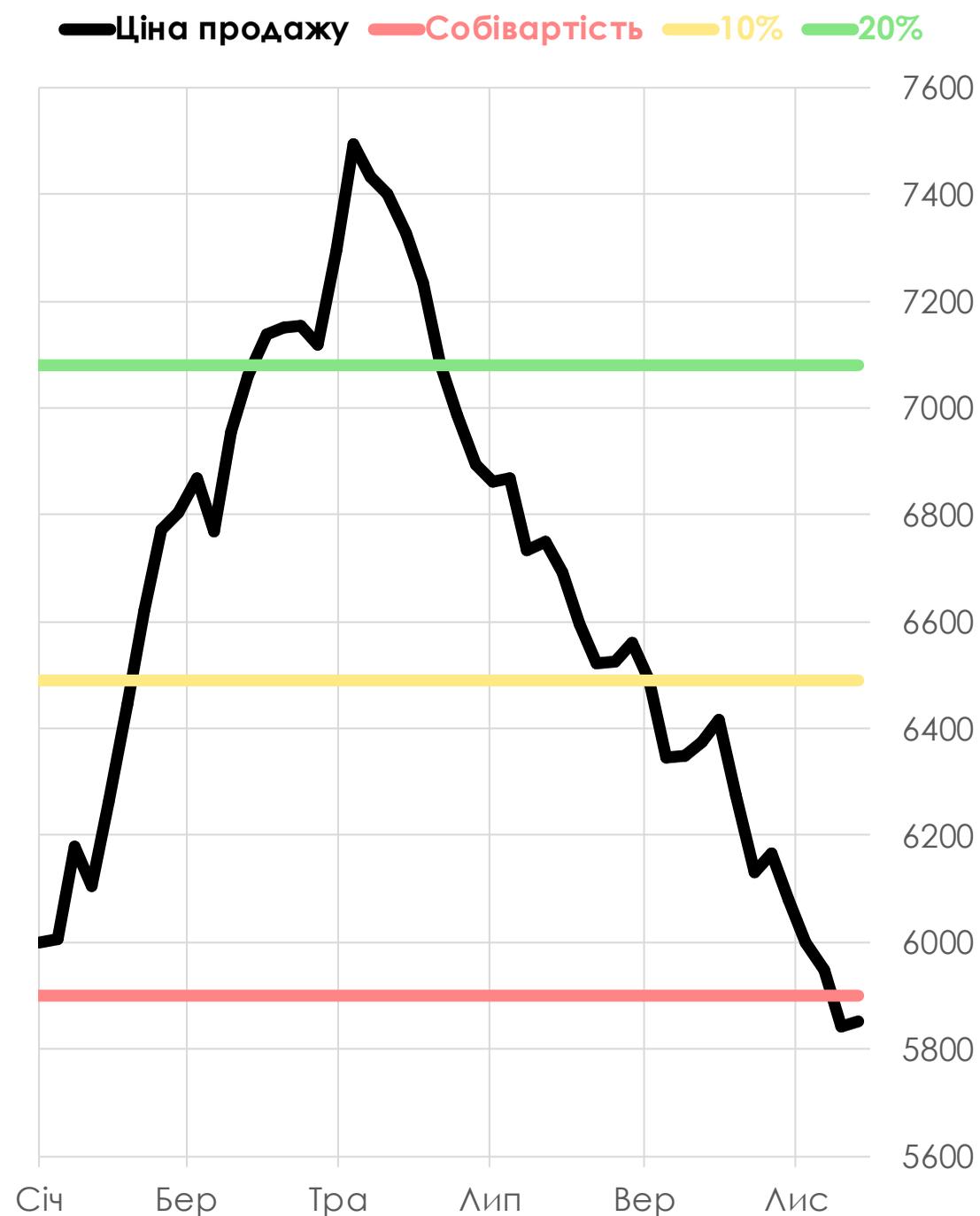


Орієнтир для прийняття рішення



НЕ орієнтир для прийняття рішення





Що може підтримати ціни до появи нового врожаю?



- Погодні проблеми в світі (заморозки, посуха)
- Проблеми в росії (їхній експорт впливає на світовий ринок)
- Логістичні обмеження (порти, транспорт)

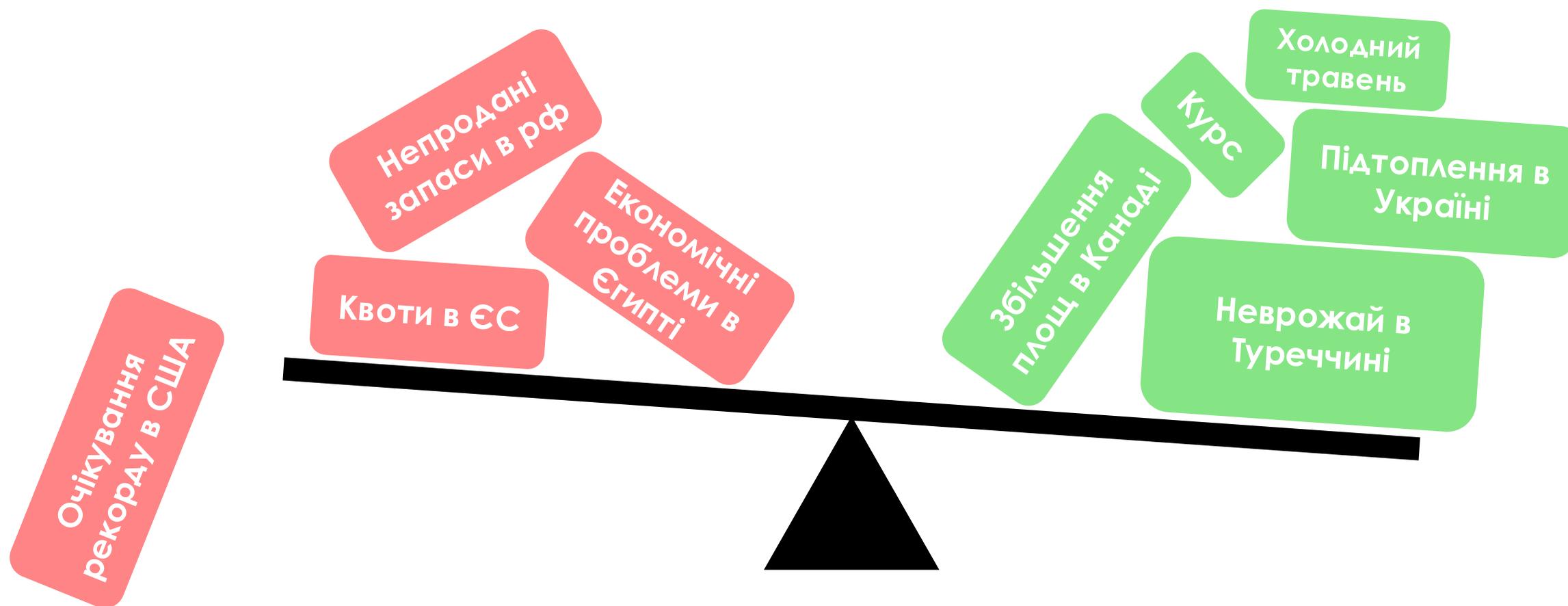
Що може тиснути на ціни до появи нового врожаю?



- Хороші прогнози погоди в основних глобальних регіонах виробництва
- Очікування великого світового врожаю
- Зменшення попиту з Азії або Африки



Форвардна ціна в березні на липень –
це ставка ринку на майбутній розвиток подій.





Вони не намагаються

- Вгадати максимальну ціну
- Продати весь врожай по форварду
- Уникнути всіх ризиків

Вони намагаються

- Аналізувати ситуацію на ринку та оцінити перспективи розвитку подій
- Розпланувати продажі для фіксації планової прибутковості
- Управляти ризиками – допускати прораховані втрати, не ризикуючи сталим розвитком



- Визначити собівартість виробництва
- Визначити боргові зобов'язання, які потрібно закрити
- Визначити потребу на операційну діяльність
- Визначити чи поточна форвардна ціна на прийнятному рівні

Фіксуємо частину врожаю





Що дає часткова фіксація врожаю

Березень 2026

Площі під пшеницею	180 га
Очікувана врожайність	4.8 т/га
Очікуваний врожай	864 тонни

Витрати:

Кредит до 1 серпня	<u>2,800,000</u>
Інші	2,400,000
Всього	5,200,000 / 864

Собівартість	<u>6,019</u>
Ціна за 20% маржі	7,222
Пропозиція покупця (EXW зі складу виробника)	7,100

Чекати до появи врожаю?
А якщо ціна впаде ще більше?

РІШЕННЯ: Зафіксувати 400 тонн
(46% очікуваного врожаю)

Гарантований дохід з форварду:
 $400 \text{ т} \times 7,100 = \underline{2,840,000} \text{ грн}$

Достатньо для покриття кредиту +
залишок 40,000 грн.

Потреба з решти врожаю:
 $5,200,000 - 2,840,000 = 2,360,000 \text{ грн}$



Що дає часткова фіксація врожаю

Вже продали 400 тонн по 7,100 грн/т
Залишилось продати: 464 тонни

Сценарій А

Ціна під час появи врожаю 5,500 грн/т

Враховуючи форварди, середня ціна продажу врожаю склала 6,241 грн/т

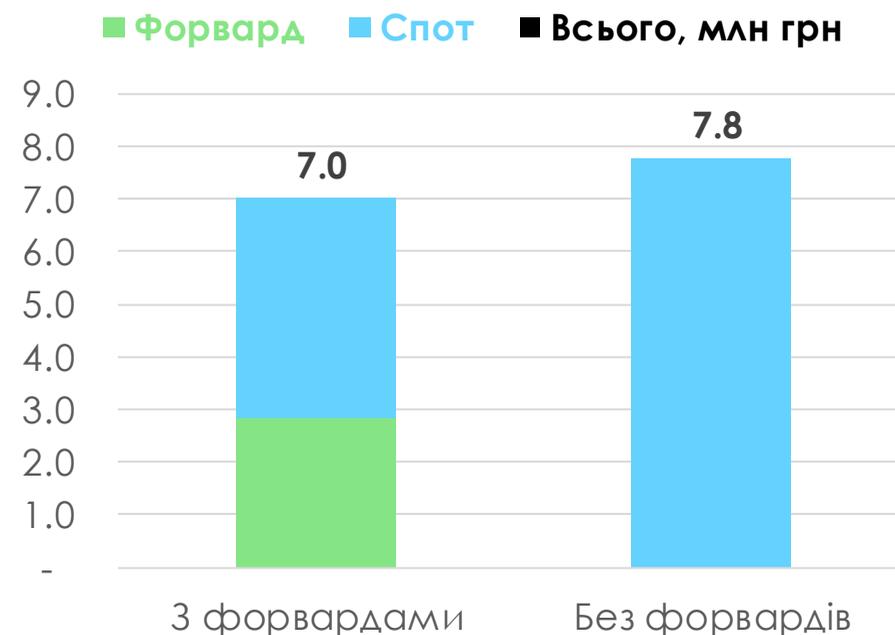
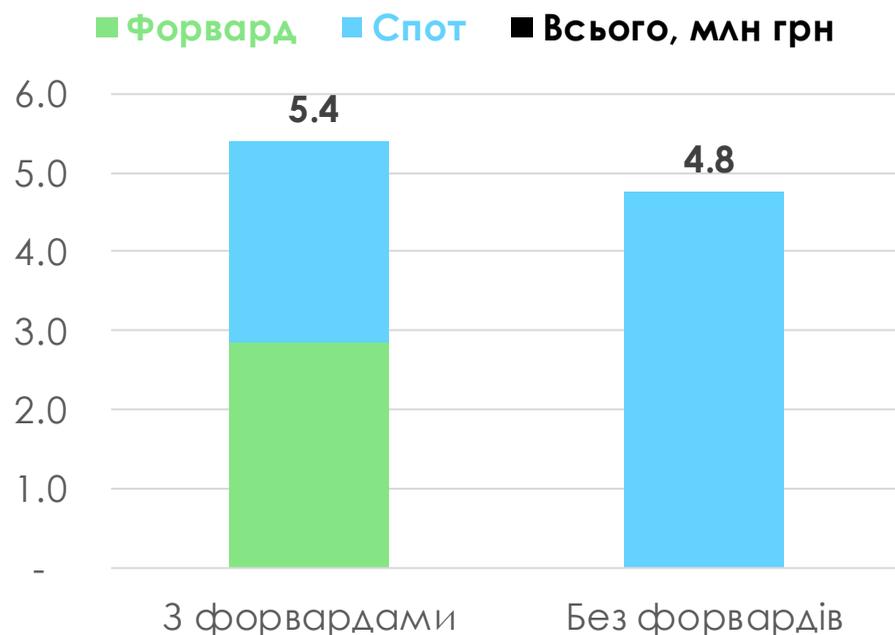
Без форвардів середня ціна була б нижче рівня собівартості

Сценарій Б

Ціна під час появи врожаю 9,000 грн/т

Якби не продати по форвардах, ціна на 3000 грн/т вище собівартості.

Враховуючи форварди, середня ціна продажу врожаю склала 8,120 грн/т – все одно суттєво вище за закладену собівартість та маржинальність.





Це не про максимальний прибуток.
Це про керованість та передбачуваність.

- ✓ Ви гарантовано закриваєте найкритичніші зобов'язання
- ✓ Рештою врожаю можете розпоряджатися спокійно
- ✓ Не перебуваєте під постійним фінансовим тиском



ВАРІАНТ 1: Аванс під майбутній врожай

- Холдинг дає вам гроші навесні (наприклад, на добрива)
- Ви зобов'язуєтесь віддати зерно влітку за заздалегідь визначеною ціною
- Ціна зазвичай нижча за ринкову на 300-500 грн/т

ВАРІАНТ 2: Комплексні програми (насіння + ЗЗР + кредит)

- Холдинг надає ресурси
- Ви віддаєте частину врожаю
- Решту можете продати вільно

ВАРІАНТ 3: Толінг

- Ви обробляєте землю
- Холдинг дає всі ресурси
- Врожай ділиться у певній пропорції



ВАРІАНТ 1: Аванс під майбутній врожай

ВАРІАНТ 2: Комплексні програми (насіння + ЗЗР + кредит)

ВАРІАНТ 3: Толінг

Плюси:

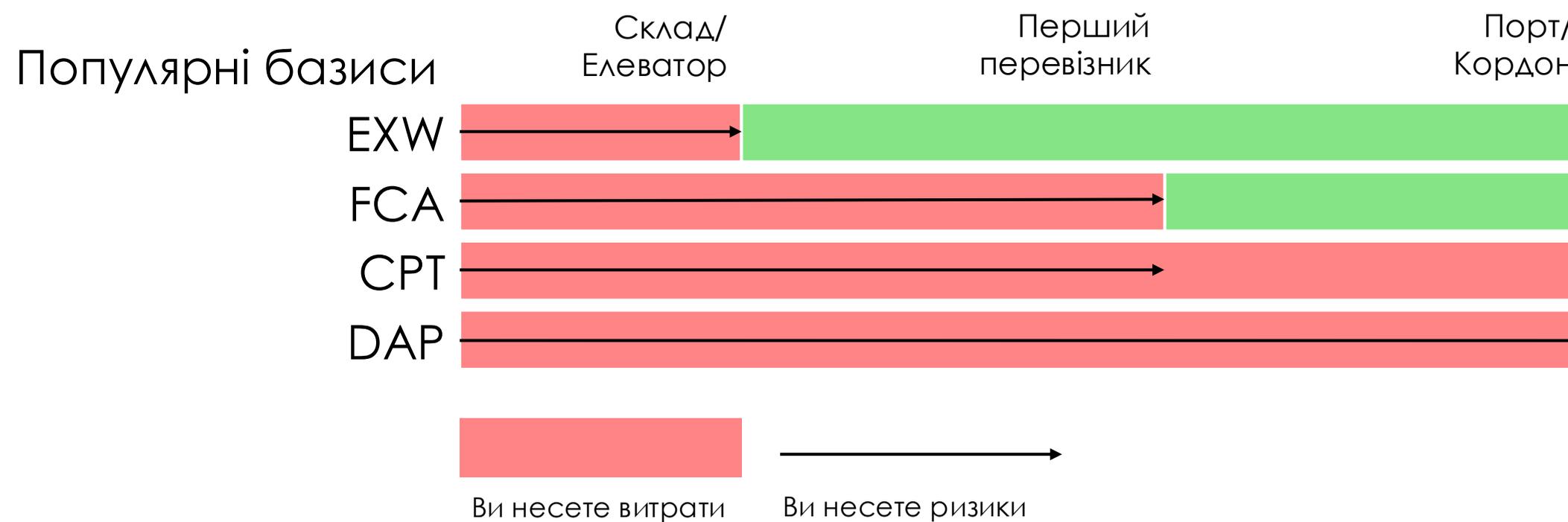
- ✓ Доступ до фінансування без банку
- ✓ Гарантований збут частини врожаю
- ✓ Технічна підтримка

Мінуси:

- ⚠ Ціна зазвичай нижча за ринкову
- ⚠ Обмежена свобода маневру
- ⚠ Якщо ціна піде вгору – ви не заробите більше
- ⚠ Залежність від одного покупця



1. Базисні ризики
2. Валютні ризики
3. Вимоги по якості
4. Обсяг та гнучкість
5. Термін оплати





1. Базисні ризики
2. Валютні ризики
3. Вимоги по якості
4. Обсяг та гнучкість
5. Термін оплати

Девальвація гривні

	Курс	Ціна, дол	Ціна, грн
Березень	42.00	200	8,400
Квітень	42.20	200	8,440
Травень	42.40	200	8,480
Червень	42.60	200	8,520
Липень	42.80	200	8,560
Серпень	43.00	200	8,600

Девальвація гривні та падіння доларової ціни

	Курс	Ціна, дол	Ціна, грн
Березень	42.00	200	8,400
Квітень	42.20	199	8,400
Травень	42.40	198	8,400
Червень	42.60	197	8,400
Липень	42.80	196	8,400
Серпень	43.00	195	8,400



1. Базисні ризики
2. Валютні ризики
3. Вимоги по якості
4. Обсяг та гнучкість
5. Термін оплати

Типовий форвард на пшеницю

11.5%:

Клас: 3-й

Клейковина: мін. 22%

Натура: мін. 750 г/л

Вологість: макс. 14%

Сміттєва домішка: макс. 2%



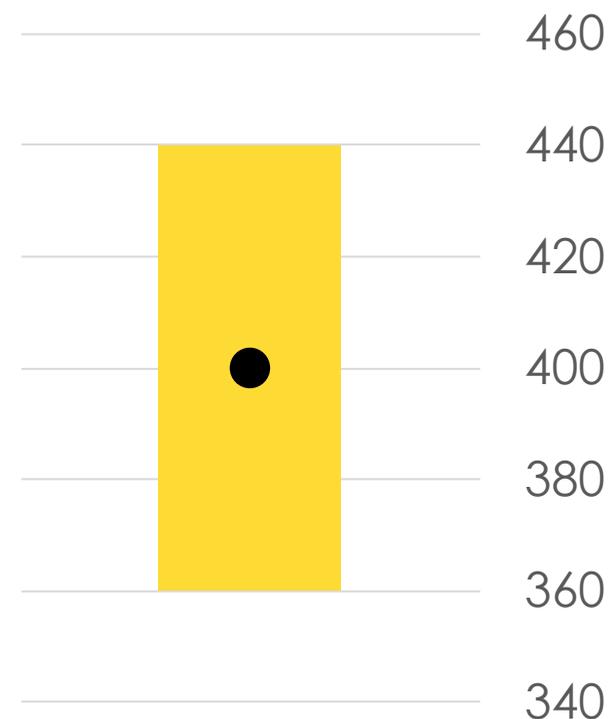
1. Базисні ризики
2. Валютні ризики
3. Вимоги по якості
4. Обсяг та гнучкість
5. Термін оплати

Типовий контракт:

400 тонн $\pm 10\%$

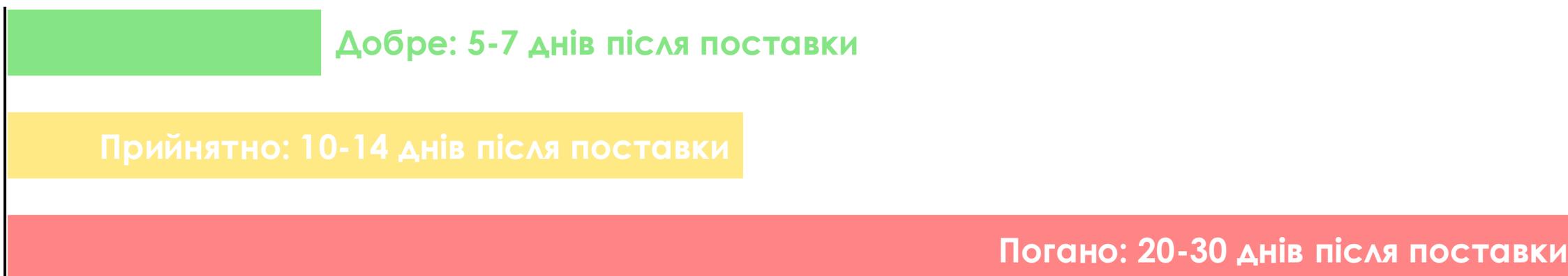
Це означає: від 360 до 440 тонн

Фіксуйте на 20-30% менше очікуваного врожаю!





1. Базисні ризики
2. Валютні ризики
3. Вимоги по якості
4. Обсяг та гнучкість
5. Термін оплати



Чудово: аванс 20-30% при підписанні

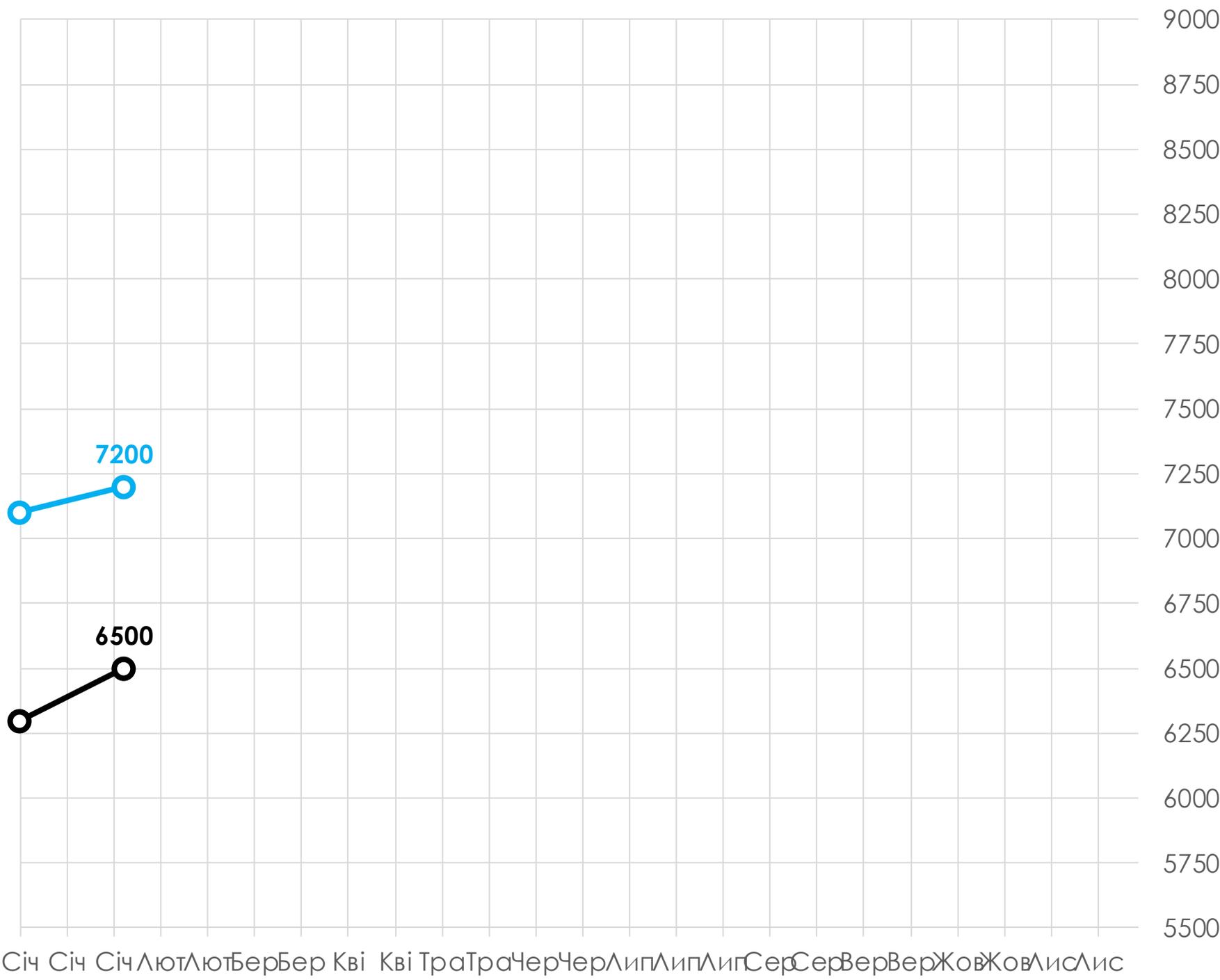
Гроші через місяць після поставки – це не форвард, а кредитування покупця за ваш рахунок. Довший період оплати має передбачати додаткову премію в ціні.



Практичні моменти форвардних контрактів



●-Спот ●-Форвард

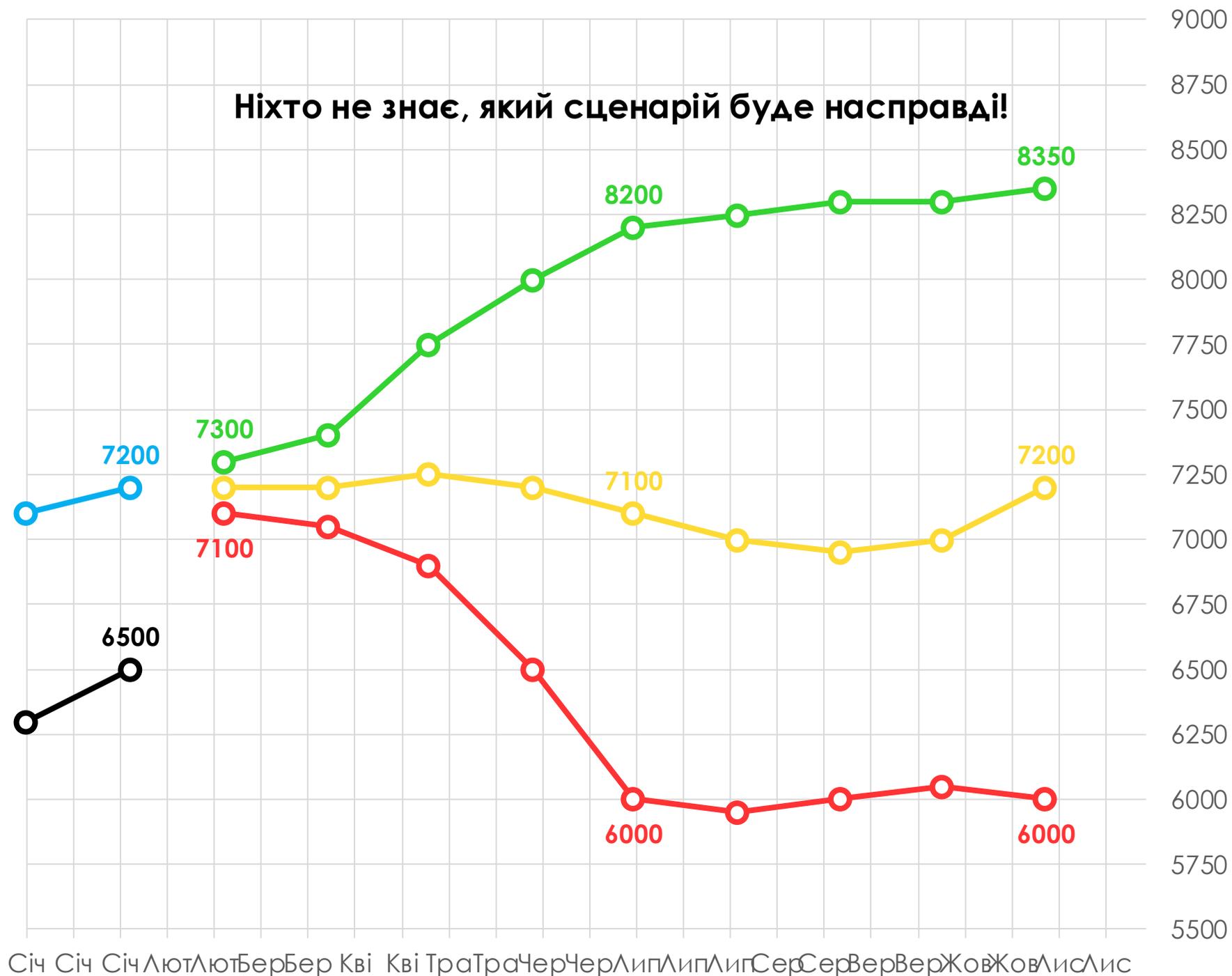


Ми зараз у лютому.
Поточна ціна spot – 6,500 грн/т.
Форвардний попит на липень – 7,200 грн/т.

Питання: що буде в липні?



●-Спот ●-Форвард ●-Сценарій 1 ●-Сценарій 2 ●-Сценарій 3



СЦЕНАРІЙ 1: Посуха в Україні + проблеми в росії

- Попри нормальну перезимівлю, навесні критично не вистачало продуктивної вологи; в рф були травневі заморозки.
- Світова ціна піде вгору
- Спотова ціна в липні: 8,200 грн/т
- Якщо ви продали по форварду 7,200 «Втратили» 1,000 грн/т

СЦЕНАРІЙ 2: Великий світовий врожай + доступна логістика на експорт

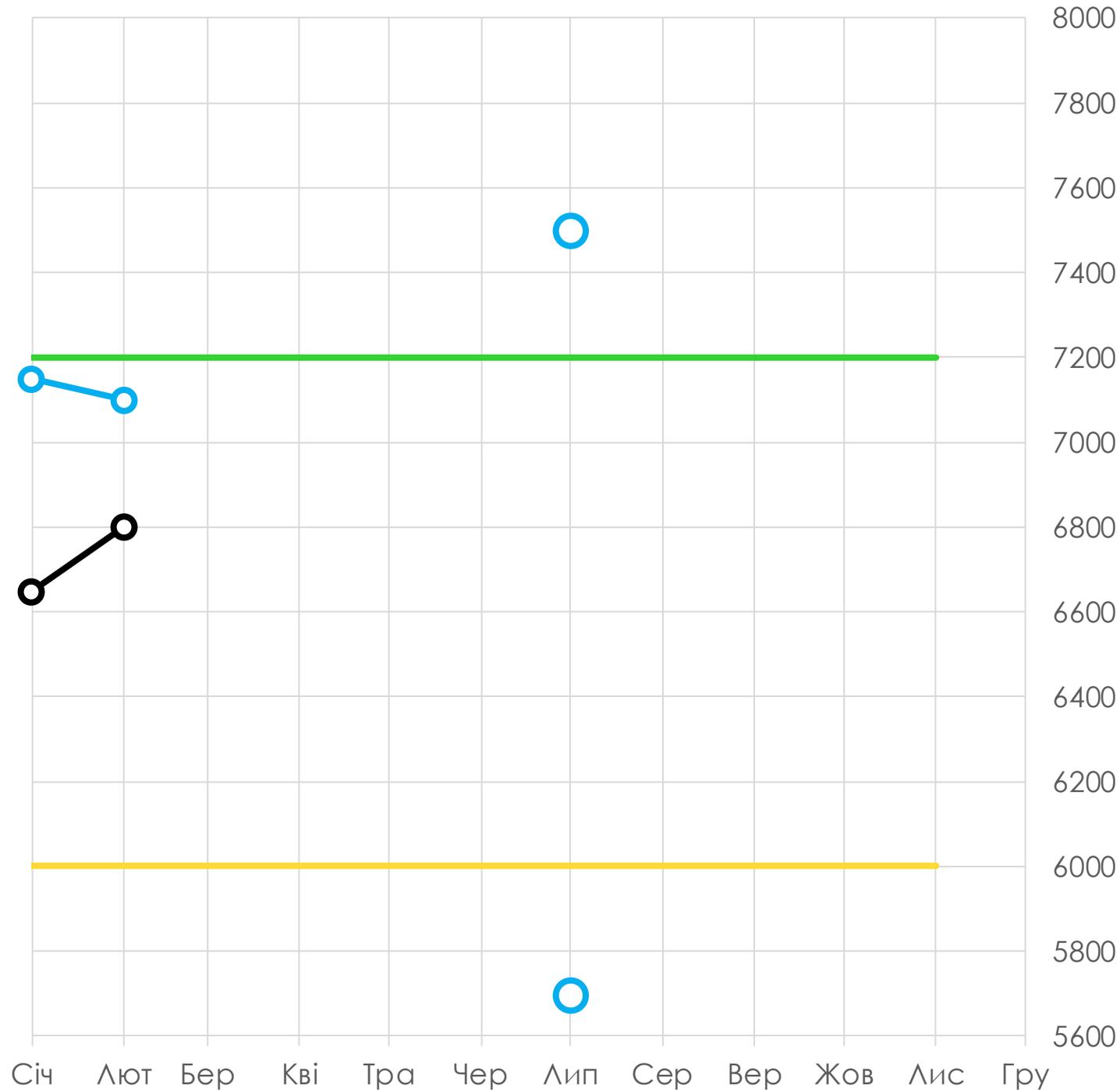
- Погодні ризики не справдились, в кінці травня стало очевидно, що в більшості країн буде висока врожайність та врожай
- Спотова ціна в липні: 6,000 грн/т
- Якщо ви продали по форварду 7,200 «Заробили» 1,200 грн/т

СЦЕНАРІЙ 3: Все йде за планом

- Ситуація на ринку розвивалась без сюрпризів. На щастя, в імпортерів вистачило непокритих потреб, щоб втримати ціну від сильного падіння напередодні нового врожаю.
- Спотова ціна в липні: 7,100 грн/т
- Форвард 7,200 – майже попали в ціль!



●-Спот ●-Форвард —Собівартість —Маржа 20%



Березень 2026

Господарство: 150 га пшениці

Очікуваний врожай: 700 тонн

Витрати: 4,200,000 грн

В т.ч. кредит: 2,000,000 грн (повернути до 1 серпня)

Собівартість: 6,000 грн/т

Ціна за маржі 20%: 7,200 грн/т

Поточна спот ціна (березень): 6,800 грн/т

Форвардний попит (на липень): 7,100 грн/т

Питання:

1. Чи будете продавати по форварду?
2. Якщо так – скільки тонн?
3. Поясніть процес прийняття рішення
4. Розрахуйте ефект в разі, якщо ціна в липні буде 7500 і ви продасте решту по споту
5. Розрахуйте ефект в разі, якщо ціна в липні буде 5700 і ви продасте решту по споту



Не існує універсальної правильної відповіді!

Що робити? Це залежить від:

- Вашої фінансової ситуації (чи критичний кредит?)
- Вашого ставлення до ризику
- Наявності резервів
- Можливості зберігати зерно

**Головне – порахувати потреби та ризики і прийняти усвідомлене рішення;
Не продавати тому, що "треба гроші зараз" або "здається, що ціна справедлива".**

Форвард – це не панацея. Це альтернатива, яка в певний момент може зробити вашу діяльність більш прогнозованою.



КРОК 1: Порахуйте собівартість

Скільки витратили на сезон?

Який очікуваний врожай?

Собівартість за тонну = Витрати / Врожай

КРОК 2: Визначте мінімальну ціну

Собівартість + мінімальна маржа (15-20%)

Це ваша "червона лінія"

КРОК 3: Оцініть боргові зобов'язання

Скільки треба повернути кредит?

Коли термін?

Скільки тонн це покриває?

КРОК 4: Подивіться форвардні пропозиції

Яка ціна?

Чи вища за вашу мінімальну?

Чи покриває критичні зобов'язання?

КРОК 5: Оцініть ризики

Що буде, якщо ціна піде вгору?

Що буде, якщо ціна впаде?

Чи можу я жити з обома варіантами?

КРОК 6: Прийміть рішення

Скільки % врожаю фіксувати?

З яким контрагентом?

На яких умовах?



Чек-лист для роботи з форвардами

Я знаю:

- свою собівартість виробництва
- скільки мені треба грошей і коли
- та порахував, який % врожаю треба зафіксувати
- та перевірів свого контрагента (реєстрація, репутація, ліцензії)

Я розумію ризики:

- що буде, якщо ціна піде вгору (втрачу прибуток)
- що буде, якщо ціна впаде (захищений)
- що буде, якщо поганий врожай (маю запас)

Я уважно прочитав договір та:

- базис поставки зрозумілий
- вимоги до якості реалістичні (порівняв з минулим роком)
- обсяг має запас на поганий врожай (-20-30%)
- терміни поставки реальні навіть у випадку затримки жнив
- терміни оплати зрозумілі та мене влаштовують
- штрафи у випадку невиконання зрозумілі та влаштовують

Фіксуємо частину врожаю

Дякуємо за вашу увагу!

Давайте обговоримо –
можливо у вас залишились запитання, наприклад:

- Питання щодо укладання контрактів
- Поширеність форвардів на різне зерно
- Як прогнозувати куди піде ціна

barvainvest.com

ВАШ НАВІГАТОР ПО РИНКУ ЗЕРНОВИХ ТА ОЛІЙНИХ

АНАЛІТИКА

Прогнозуємо зміни цін на врожай,
щоб ви продавали вигідно

Протестуйте нашу аналітику з безплатною
підпискою на 2 тижні: app.barvainvest.com

office@barvainvest.com
+380-63-239-69-75

АГЕНТСЬКИЙ СУПРОВІД

Знаходимо вам покупців та
захищаємо ваші інтереси

Ольга Харабара +380-66-305-34-80

Богдан Костецький +380-50-362-15-62

Юрій Гаврилюк +380-50-411-67-36

Всі дані та графічні матеріали базуються на джерелах, які Barva Invest вважає надійними, але їх точність не гарантується. Ці матеріали відображають думку автора і не обов'язково збігаються з позицією Barva Invest. Інформація в цьому звіті є коментарем до ринкової ситуації і повинна розглядатися як допоміжний інструмент для прийняття самостійних економічних рішень. Для отримання конкретних торгових рекомендацій, включених у вашу підписку, будь ласка, зв'яжіться з нашим аналітичним відділом за телефоном або електронною поштою.



Макроекономіка



Заголовок



Пшениця



Заголовок



ЗАГОЛОВОК